

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Miročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri post. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v četrtek, dne 16. avgusta 1934.

Štev. 92.

Tudi vzgoja je kapital

Naša kmečka hiša nima le te zasluge, da je obvarovala naš jezik in da je očuvala naš narod kljub vsem pritiskom močnejših narodov, temveč je dala svojim ljudem tudi to vzgojo, da so vedno lahko našli svojo pot v svet. Vcepila jim je globoko v srce poštenost in vestnost v delu, priučila jih na red in marljivost ter jim dala tudi smisel za ono vladno ponašanje, ki je potrebno v občevarstvu med ljudmi. Tja vzgoja, ki ga je dajala kmečka hiša svojcem od nekdanj, je bil kapital, da je mogel tudi naš najbolj reven človek priti naprej v svet.

Zaradi te vzgoje so bile iskane slovenske služkinje, so slovele slovenske kuharice in so našli vedno z lahkoto delo slovenski delavci. A tudi še pozneje, ko niso hodili Slovenci v svet le kot delavci in nižji nametenci, ko se je prikopal slovenski narod tudi do tega, da je dajal uradnike in ljudi inteligentnih poklicev, je od kmečke hiše podedovana vzgoja dala našim ljudem daleč po svetu sloves poštenih, zvestih in delavnih ljudi, ki so vedno na svojem mestu in na katere se je mogoče zanesti.

Ta naš sloves po tujem svetu je bil naš kapital, ki je marsikateremu našemu človeku olajšal boj za obstanek in mu omogočil zaslužek, ki ga brez tega slovesa ne bi bil dobil. Skoraj pa se moramo bati, da smo dosti tega kapitala že izgubili in da naš sloves po svetu ni več tako dober, kakor je bil nekoč. Če bi bil ta strah neupravičen, pa ni neupravičeno mnenje, da bomo ta podedovani kapital prav gotovo zapravili, če se ne začnemo malo bolj zavdati, da je tudi vzgoja kapital, ki ga je treba skrbno čuvati in množiti.

To tem bolj, ker so danes naloge vzgoje neprimerno težje, kakor so bile v starih patriarhalnih časih. Poleg tega je naš narod od takrat tako napredoval, da kmečka hiša že davno več ne zadostuje za vzgojo njegove mladine, da je njeno mesto že v mnogem prevzela meščanska hiša. Vpliv mesta postaja vedno večji in temu vplivu se ne more več odtegniti niti kmetiška hiša sama, kar kaže vsakdanje življenje vsak hip.

Vrhu vsega pa izgublja svet svojo nekdanjo orientacijo, ker živimo na prelomu dveh dob, ko padajo stare vrednote, ne da bi nove tudi že nastopile. A baš v takšnih časih je dobra vzgoja edino sredstvo, da pomanjkanje vsake orientacije ne poganja ljudi navzdol v vrtnice življenja, ki vrže na dan le moralno zlomljene ljudi. K vsemu temu pa je nastopila proletarizacija inteligentnih poklicev, ki mora nujno še povečati vse pasivne strani današnje dobe.

Če nočemo doživeti najtežjega poloma, potem pač ni drugega izhoda, kakor da iz vseh teh ugotovitev napravimo edino mogoč zaključek in da pričnemo z vsemi silami delati na to, da bo našemu narodu njegova vzgoja zopet kapital, ki mu bo tudi v tujem svetu pomagal naprej do boljše eksistence.

To pa je dosegljivo le na dva načina. V našem javnem življenju morajo zavladati smernice, ki bodo vzgojno vplivale na ves narod. Obenem pa je treba pričeti z vzgojo mladine, da ji pride smisel za red, vestnost pri delu, poštenost v vsakem pogledu v meso in kri.

Danes je boj za obstanek mnogo težji kakor je bil nekoč in zato mora biti tudi danes mlad človek za življenje mnogo bolj usposobljen kakor nekoč. Danes je treba mnogo, zelo mnogo znati in poleg tega še znati delati. A treba je znati stvari, ki imajo praktičen pomen, ne pa le reči, ki so morda danes zelo v modi, ki pa ne dajo prav nobene eksistence. Tudi najboljše plavanje, igranje z žogo in druge sportne spretnosti ne dajo niti skromne

eksistence, temveč morejo biti le sredstvo, da si človek utrdi telo za boj za obstanek. Bistvo usposobljenosti za življenje pa je čisto drugod. To pa se mladini mnogo premalo naglašja, kakor se mnogo preveč poudarja pomen sporta. V prelomu dveh dob bi najbrže mnogo bolj potrebovali ministrstvo za pravstveno in krepostno vzgojo naroda, kakor pa ministrstvo le za telesno kulturo, čeprav njegove važnosti ne tajimo. Je sicer res, da je nad vse verjetno, da je v zdravem telesu tudi zdrav duh, toda absolutno nujno to ni. Kakor se gleda na to, da je telo zdravo, tako se mora gledati tudi na to, da je duh zdrav. Zato bi bilo nujno, da bi ona najvišja instanca, ki skrbi za telesno vzgojo, skrbela vsaj v enaki meri tudi za pravo vzgojo duha, da bi sport plemeniti ljudi in opravljal tudi one funkcije, ki jih je s takšnim uspehom opravljal nekoč kmečka in meščanska hiša.

Dobra vzgoja naroda je mnogo večji kapital, kakor pa se prvi hip misli. Kajti dobra vzgoja naroda pomeni, da je ves

njegov naraščaj vzgojen za dobro delo, da bo vladal red v javnem življenju, da bo ves narod sposoben za sedanjost težko gospodarsko borbo. Ni mogoče, da bi uspevalo gospodarstvo, če se opravlja vsako delo le na pol, ni mogoče, da bi napredovalo gospodarstvo, če ljudje pozabljajo, da je za zabavo mesto šele po opravljenem delu.

Zlasti za naš maloštevilni narod je vzgoja naroda naravnost eksistenčno vprašanje, ker moremo vzdržati v težki borbi le, če bo vsak naš človek na svojem mestu, če bo vsak naš delavec stoodstotni delavec, če bo vsak naš inteligentni in gospodarski človek absolutno ekvivalenten tudi najboljšim tujim. Vse to, kar znajo tujci in še nekaj več morajo znati naši ljudje in tudi s tega stališča bi morali enkrat presojati vprašanje zaposlitve tujcev v naši deželi.

Vzgoja je nam bila nekoč kapital, ki je donasal bogate obresti, in mnogo prerevni smo, da bi smeli in mogli ta kapital in te obresti pogrešati.

Dva vzpodbudna uspeha

Batine popravilnice prepovedane — Prevozne olajšave za nabavljalne zadrage odpravljene

Počasi se začnemo uresničevati tudi zahteve gospodarskih stanov. Sicer prihaja ta pomoč že pozno, ko je samo v Dravski banovini že propadlo na tisoče obrtnikov in trgovcev, toda vendar je boljše tudi pozna pomoč, ko prav nobena. Ni sicer ta pomoč že tako velika, da bi nastal za obrtnike in trgovce že čisto nov položaj in da se jim ne bi bilo več bati za njih eksistenco, toda nekaj je doseženo in boj za obstoj bo odlej vendarle znatno lažji.

Prvi uspeh, ki je bil dosežen, je nova uredba, s katero se prepovedujejo popravilnice fabričnih podjetij za obleko in obuvalo. S tem je zlasti prizadet Bafa, ki je začel kar na veliko organizirati popravilnice čevljev, da so bili čevljarji že ob svoj zadnji kruh, ko jim v neenaki borbi s premočnimi industrijskimi podjetji itak ni ostalo že nobeno drugo delo ko krpanje in popravljanje starih čevljev. Da je veliko ter mogočno industrijsko podjetje, ki se sicer kar ne more dovolj prehaliti s svojim velikanskim narodno-gospodarskim pomenom, poseglo tudi po tem zadnjem zaslužku revnih čevljarjev, pove pač vse. Je zato le akt najprimitivnejše socialne pravičnosti, če je vlada s svojo uredbo opomnila Bafa, kaj spada v njegov delokrog in kaj ne. Celo Bafa sam bi moral biti vladi hvaležen za uredbo, kajti ta ga je oprostila od dela, ki je bilo že nezdružljivo z ugledom velikega industrijskega podjetja. Zato tudi pričakujemo, da Bafa ne bo čakal cele tri mesece, ko morajo biti vse njegove popravilnice likvidirane, temveč da bo kar sam od sebe takoj odpravil vse te popravilnice. S tem bo pokazal vsaj nekaj socialnega čuta.

Čevljarji imajo z novo uredbo zagotovljeno vsaj najskromnejše delo. Toda kriza čevljarstva stanju z novo uredbo še ni odpravljena in zato mora še nadalje iti boj za rešitev naših čevljarjev. Najmanjše, kar se mora zahtevati je to, da se nobena modernizacija v tvornicah za čevlje ne izvede več edino le na račun čevljarjev. Zaradi novih strojev ne sme rasti že obupno visoko število brezposelnih čevljarjev. V tem pogledu je nujno potrebno, da se izda primeren predpis.

Z vso pravico morajo nadalje zahtevati čevljarji, da se v Bafinih čevljarstvih delavnicah zaposlujejo strokovno kvalificirani delavci. Če že jemljejo Bafine tvornice na eni strani čevljarjem kruh, naj ga jim na drugi strani tudi dajejo. Pa tudi s splošnega stališča je ta zahteva utemeljena, kajti zaposlitev nekvalificiranega osebja pomeni zniževanje plač, pomeni uničevanje kupne moči prebivalstva, pomeni utrjevanje onega osnovnega zla, ki je najbolj krivo sedanjke krize. Zato mora naša javnost zahte-

vati, da tuje tvornice plačajo pri nas delavce tako, da ne bode njih kupna moč enaka ničli. Kadar je na tisoče čevljarjev brezposelnih, morajo biti Batine tvornice odprte predvsem za te.

Drug velik uspeh, ki je bil te dni dosežen, je sklep vlade, da se razveljavi čl. 79 zakona o sadrugah državnih službenikov, po katerem so imele uradniške nabavljalne zadrage pravice do 50 odstotnega znižanja prevoznine.

S tem je odpravljen velik privilegij nabavljalnih zadrug in zopet smo se za korak približali izenačenju zadrugnih trgovin z drugimi trgovinami. Nekatere nabavljalne zadrage sicer trde, da teh popustov v prevoznini sploh nikdar niso, da je bila ta prednost čl. 79 zakona o uradniških nab. zadrugah le na papirju, toda zaradi tega ni pomen novega sklepa vlade nič manjši. Ker ta sklep vlade dokazuje, da je vlada v načelu sprejela stališče gospodarskih krogov, da v poslovnem življenju ne sme biti nobenih privilegijev, da mora biti za vse pravica enaka.

Upamo zato, da bo vlada to svoje naziranje tudi dosledno uveljavila do konca in odpravila vso neenakost, ki še danes obstoja med konzumi ter legalno trgovino. Zlasti pa, da bo odpravila vso davčno neenakost. Prvi korak v tem pogledu je že bil storjen z zadnjo spremembo davčnih zakonov, ko so bili dovoljeni vsi stari privilegiji zadrugam in konzumom le pod pogojem, da ne prodajajo nečlanom. Ta določba pa je mnogo preveč elastična, da bi mogla imeti ta efekt, ki ga je pričakoval zakonodajalec. Zato je treba vse privilegije jasno in določno odpraviti. Vsake davčne neenakosti mora biti konec, ker brez tega ni mogoča prav nobena davčna moralna. Če celo pa ne gre, da bi uživala davčne olajšave podjetja z več milijonskim prometom, kakor ga javno izkazujejo številne nabavljalne zadrage, dočim bi trgovina propadala pod pezo vedno ostrejših davčnih prakse. Upamo zato, da moremo sklep vlade pozdraviti kot jasen dokaz, da so se začeli upoštevati življenjski interesi trgovine in da ne bodo neutemeljeni ter nezasluženi privilegiji nabavljalnih zadrug tudi eden vzrokov propadanja trgovine.

V teh težkih časih, ko je tako malo razveseljivih vesti, ko postaja eksistenčna borba z vsakim dnem težja, sta oba omenjena vladna ukrepa razveseljiv znak, da se pričnemo upoštevati zahteve gospodarskih krogov in da moremo zato upati tudi na boljše čase. Zato še s prav posebnim zadovoljenjem sprejemamo oba ukrepa vlade, obenem pa tudi z željo, da bi jim v kratkem sledili še drugi v smislu zahtev naših gospodarskih stanov.

„Proslave in parade“

Pod tem naslovom je objavila »Otdadžbina«, glasilo bivšega pravosodnega ministra dr. Ljotića, težke besede o sedanjih razmerah. Morda so te besede za ta ali oni kraj pretirane, toda žal niso brez podlage in kot opomin naj bodo nekatere od njih ponatisnjene tudi na tem mestu.

»Takoj moramo naglasiti, da nismo nasprotniki ne proslav, ne parad niti svečanosti in podobnih manifestacij, pa čeprav so te v zadnjem času že kakor povodnji zajele cele pokrajine.

Vendar pa morajo te svečanosti v trenutku, kadar so gospodarske razmere v deželi izredno težke, kadar se državne in občinske dajatve z dneva v dan povišujejo, cene kmetijskih pridelkov pa z vsakim dnem zmanjšujejo, napraviti na narod — kakor se ponekod izvajajo in zaradi ljudi, ki jih prireajo — čisto nasproten vtis, kakor pa ga pričakujejo prireditelji od teh manifestacij...

Brez vsakega načrta, v večnem iskanju boljših in srečnejših dni, so ljudje pozabili na mnoge znanstvene, socialne, pa tudi naravstvene temelje. Mnoge stvari se rešujejo napačno, odgovornost posameznika je upavana, nagrada pa se neznajnost v javnem življenju. Zmeden je razvoj javnega mnenja, posameznik pa je brez obrambe proti njemu. Ideali se ponižujejo, morala je potegnjena v nižino in človek je samo še sredstvo, ki ga hočejo vsi izkoristiti za svoje osebne cilje.

Takšni ljudje uporabljajo vsa sredstva in spletke, da vzamejo pogum vsakemu pravemu rodoljubi in da mu preprečijo, da bi pošteno in odkrito povedal in zagovarjal svoje mnenje. Najbolj zadovoljni so, kadar se jim posreči, da napravijo iz borbenega in krepkega moža, pajaca in kukavico — da nečast proglase za krepost, laž pa za resnico...

Ni redko, da vzamejo v svoje roke prirejanje teh proslav in parad ljudje, katerim je vse to le ugodna prilika in sredstvo za izvajanje svojih osebnih ambicij, načrtov in računov. Prav tako se na drugi strani pojavljajo pogosto kot predstavniki raznih ustanov in organizacij ljudje, ki v resnici zastopajo samo sebe same...

Te parade delajo vtis, kakor da se prireajo samo zato, da se kritični duh ljudstva ubije...

Ne morejo se z votlimi frazami zamašiti globoki prepadi, ki so jih nekateri od dneva našega zedinjenja kopali in vedno poglabljali, niti ne smejo vzklikniti pravi rodoljubi tudi le za hip: naj gre vse, kakor hoče!

Pravi rodoljubi dobro vedo, da se more samo z resnico in socialno pravičnostjo začeti uspešno reševati gospodarska, moralna in finančna kriza in da se s samimi proslavami in paradami, zlasti, kakor jih izvajajo nekateri, ne more utešiti glad drugih za resnico niti njihove žeje za pravico. Lepo pravi naš narod: zaman kravi lepo ime, če pa je njeno vime prazno...

Sovjeti podvoje produkcijo svile

Zboljšanje življenjskega standarda v sovjetski Rusiji ima tudi to posledico, da se je dvignilo povpraševanje po svili. Sovjetska vlada je zato sklenila, da znatno razširi vsa podjetja za proizvodnjo svile. Že za časa prve petletke je bilo investiranih več ko 40 milijonov rubljev v podjetja za proizvodnjo svile. V prihodnjih dveh letih pa bo ustanovila sovjetska vlada še 11 podjetij. Produkcija svile mora biti leta 1937 dvakrat večja, kakor pa bo v letu 1934. V ta namen bo sovjetska vlada investirala za razvoj svilene produkcije še nadaljnjih 140 milijonov rubljev. Obenem je izdala sovjetska vlada obsežna navodila za gojitve sviloprejk.

Uredba o maksimiranju obrestne mere

Na podlagi pooblastitve finančnega zakona je izdal ministrijski svet na predlog trgovinskega ministra uredbo o maksimiranju obrestne mere, ki se glasi:

Čl. 1. — Obrestna mera za izposojen denar se določa:

1. a) za denarne zavode in banke z največ 4 in pol odstotka nad eskontno mero Narodne banke;

b) za druge upnike z največ 8% na leto.

2. Predpis prvega odstavka določa najvišjo višino koristi, ki se morejo pogoditi pri sklepanju posojil v potrošnih predmetih.

3. V najvišjo korist ali obrestno mero po odstavku 2. in 3. se vračunajo tudi posredniški plačila ali dajitve, na katere se je dolжник obvezal poleg obresti, kakor so to: provizije, režijski stroški in odškodnine za storitve iz naslova dolžnega posojila. Vendar pa ima upnik pravico, da zahteva od dolžnika poleg obresti tudi povračilo dejanskih stroškov za sklepanje pogodbe, takse, poštnino, ko tudi za druge učinkovite izdatke, zlasti za stroške za ureditev zavarovanja in plačila dolga.

4. Predpisi 3. odstavka tega člena ne veljajo za zastavljavnice ter se z njimi ne posega v določbe točke 3 § 71 obrtnega zakona.

Čl. 2. — Obrestna mera za vloge na knjižice, tekoče račune, izpise pri denarnih zavodih in bankah ne more biti večja od eskontne mere Narodne banke, znižana za 1%.

2. Obresti za vloge na knjižice, tekoče račune, izpise (odst. 1) se morajo računati po tej uredbi od 1. julija 1934 dalje.

Čl. 3. — 1. Določila čl. 1. odstav. 1. in 2. se ne nanašajo na one dolžne kmetovalce, ki so urejeni s posebnimi zakonskimi predpisi glede roka izplačila in obresti.

2. Denarni zavod ne more zahtevati od drugega denarnega zavoda večjih obresti ko 8% na leto, v kolikor obstoji kredit v reeskontu meničnih terjatev, po katerih so dolžniki kmetovalci, a so ti dolgovni urejeni s posebnimi zakonskimi predpisi glede roka, plačila in obresti.

3. Določila čl. 2. se ne nanašajo na vloge na knjižice, tekoče račune in izpise pri zavodih, za katere obstoje posebni predpisi v uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov glede maksimiranja obresti za stare terjatve.

4. Obresti za dolžne denarne zavode od že izdanih hipotekarnih zastavnih listov se znižajo na 6% na leto, če so ti večji, in to znižanje s prvimi prihodnjim kuponom. Od tega so izvzeti zastavni listi, izdani v tujino.

Čl. 4. — Kot denarni zavodi v smislu te uredbe se smatrajo denarne ustanove, ustanovljene v obliki delniških družb ali družb z omejenim jamstvom, ko tudi kreditne gospodarske zadruge, hranilnice javnopravnih teles, ko tudi one denarne ustanove, ki so ustanovljene po zakonih, izdanih za vsako njih posebej.

Čl. 5. — 1. Pogodba, s katero je določena večja obrestna mera ali korist, kakor pa je predpisana v čl. 1. in 2., je nična za znesek, ki presega najvišje dopustne obresti in koristi po čl. 1. in 2.

2. Višje pogojene obresti ali koristi od onih, določenih v čl. 1. in 2., se ne morejo prisojevati niti zavarovati niti eksekvirati, pa čeprav bi bile priznane s pravno veljavno sodno razsodbo ali s kakšnim drugim izvršnim aktom.

Čl. 6. — Obresti za posojila v denarju ali koristi za posojila potrošnih stvari, ki so bile pogojene ali določene predno dobiva ta uredba obvezno moč, se morejo kot takšne računati in izterjati, če niso bile nasprotno določile zakonov, ki so veljali do uveljavljanja te uredbe. Od dneva pa, ko dobi ta uredba obvezno moč, se morejo te obresti računati in izterjati, če se niso že naprej obračunale in izplačale, samo v kolikor niso v nasprotju s njenimi predpisi.

Čl. 7. — Obračuni o dolgovih se morajo obračunavati pisмено na monopolističnih obrazcih. Njihovo obliko predpisuje finančni minister v sporazumu s trgovinskim ministrom. S tem predpisom se ne posega v ugodnosti, ki so glede taks predvidene z zakonom.

Čl. 8. — 1. Kdor namenoma prekrši predpise te uredbe o višini obrestne mere za posojila v denarju ali za koristi v potrošnih stvareh se kaznuje za prestop po kazenskem zakonu z zaporom do 6 mesecev in denarno do 25.000 Din, v kolikor ne gre za dejanje, ki je po kazenskem zakonu strožje kaznivo.

2. Kdor plača večje obresti na vloge na knjižice, po tekočem računu in zapisih od onih, kakor jih določa čl. 2., se kaznuje od trgovinskega ministra denarno z globo do 50.000 Din.

3. Zneski, plačani po teh kaznih, gredo v fond za nadzorstvo nad denarnimi zavodi, ki je ustanovljen pri Drž. hipotekarni banki in ki ga upravlja trgovinski minister.

Čl. 9. — Trgovinski minister se pooblašča, da more izdati pravilnik za izvajanje te uredbe.

Čl. 10. — Ta uredba dobiva obvezno moč, ko se objavi v »Službenih novinah«. Istega dne preneha veljati uredba o maksimiranju obresti z dne 22. novembra 1933, objavljena dne 4. decembra 1933, ko tudi vsi drugi predpisi, ki so v nasprotju s to uredbi.

Komentar k uredbi

K uredbi se objavlja ta komentar: Z uredbi o maksimiranju obrestne mere, ki je izdana na podlagi § 65. finančnega zakona za l. 1934/35 se zamenjuje prejšnja uredba, izdana na podlagi čl. 6. zakona o podaljšanju veljavnosti zakona o zaščiti kmeta. Z novo uredbi je spremenjenih nekoliko važnih določil stare uredbe.

Dotični je bilo po stari uredbi prepričeno denarnim zavodom samim, da določijo maksimalno obrestno mero v mejah, ki jih je postavila uredba. določa nova uredba sama ta maksimum. Tudi nova uredba ohranja kot osnovo za določanje aktivne in pasivne obrestne mere denarnih zavodov eskontno mero Narodne banke, toda znižuje aktivno obrestno mero od 5 na 4 in pol % tako, da ne morejo denarni zavodi, če se upoštevajo tudi znižanje obrestne mere Narodne banke, ki je stopilo po uveljavljanju stare uredbe v veljavo, več zahtevati 12 in pol odstotkov, kakor na podlagi stare uredbe, temveč samo še 11%.

Obresti, ki jih morejo sedaj zahtevati upniki, niso več vezane na eskontno mero Narodne banke, temveč so te določene z 8% na leto.

Po stari uredbi so mogli upniki zahtevati razen predvidene maksimalne obrestne mere še 2 odstotka na leto za konvencionalne kazni v primeru zakasnitve plačila dolga. Nova uredba je odpravila to konvencionalno kazen.

Po stari uredbi ni bilo določeno, koliko sme denarni zavod zahtevati od drugega denarnega zavoda za reeskont meničnih terjatev, po katerih so bili dolžni kmetovalci. Z novo uredbi se določa, da morejo denarni zavodi za ta posel zahtevati največ 8% letno.

Nova uredba določa znižanje obrestne mere na 6% na leto za dolžne denarne zavode od hipotekarnih zastavnih listov ter izvzema zastavne liste, izdane v tujino. S staro uredbi to vprašanje ni bilo urejeno.

Uredba o prepovedi popraviljanja oblek in obutve po tvorničnih delavnicah

Ta uredba se glasi:

Čl. 1. — Industrijskim (fabričnim) delavnicam obleke in obutve, ko tudi njihovim podružnicam in prodajalnicam, je prepovedano popraviljanje oblek, odnosno obutve ko tudi sprejemanje naročil za njih popravilo. Od te prepovedi se izvzemajo samo malenkostne spremembe, ki se izvršijo na blagu v prodajalnicah ob prodaji z namenom, da se blago prilagodi potrebam kupca.

Obstoječe delavnice omenjenih tvornic za popravilo oblek in obutve se morajo likvidirati v roku 3 mesecev potem, ko stopi ta uredba v veljavo.

Industrijske delavnice, ki proizvajajo obutve iz gumija, smejo to popravljati samo v svojih fabričnih delavnicah.

Čl. 2. — Za prestopke proti določilom te uredbe se bodo uporabljala določila o prestopkih in kaznih zakona o obrti.

Čl. 3. — Ta uredba stopi v veljavo z dnem njene objave v »Službenih novinah«.

Uredba o izvozu pšenice

Na podlagi pooblastitve finančnega zakona za l. 1934/45, je izdal ministrijski svet to uredbi o izvozu pšenice. Uredba se glasi:

Člen 1. — Kljub predpisom § 1. zakona o izvozu pšenice, rži in moke z dne 27. junija 1931 in § 1. zakona o prometu s pšenico z dne 29. marca 1932 smejo opravljati izvoz pšenice tudi proizvozniki, zadrage in

izvoznike tvrdke po pooblastitvi ministrstva za trgovino in industrijo.

Pooblastila za izvoz pšenice izdaja oddelek za zunanjo trgovino pri ministristvu za trgovino in industrijo.

Člen 2. — Proizvozniki, zadrage in izvoznike tvrdke, ki žele dobiti pooblastila za izvoz pšenice, morajo poslati oddeku za zunanjo trgovino pri ministristvu za trgovino in industrijo predpisane vloge z označbo količine pšenice, ki jo imajo za izvoz, carinarnice, pri kateri žele izvažati, načina odpreme (ladja ali vagon) in namembne države.

Pooblastila veljajo dva meseca od dne izdaje. Če se ne ukoristijo v roku, se morajo vrniti oddelku za zunanjo trgovino pri ministristvu za trgovino in industrijo na zahtevati nova. Za vsako carinarnico se izdajajo posebna pooblastila.

Člen 3. — Proizvozniki, zadrage in izvoznike tvrdke morajo položiti dobljena pooblastila pri pristojnih carinarnicah zaradi izvoznega carinjenja.

Carinarnica zapisuje na zadnjo stran vsakega pooblastila količino pšenice in številko vagona ali ladje, ki se carini na osnovi tega pooblastila.

Ko se skupna količina, označena v pooblastilu, izčrpa ali ko rok pooblastila, preden je količina izčrpana, izteče, zaključni carinarnica zapisovanje na zadnji strani in pošlje pooblastilo oddelku za zunanjo trgovino pri trgovinskem ministristvu.

Člen 4. — Za izvajanje te uredbe se ustanovi pri trgovinskem ministristvu poseben odbor, ki ga tvorijo zastopniki trgovinskega, kmetijskega in finančnega ministristva. Ta uredba je stopila v veljavo dne 24. julija in je ta dan prenehala veljati uredba o izvozu pšenice z dne 1. avgusta 1933.

Mariborski teden zaključen

Za zaključek Mariborskega tedna so bile za sredo napovedane številne prireditve, katerih višek bi bila večerna prireditev na Mariborskem otoku. Radi deževnega vremena pa so morale biti te prireditve preložene na nedeljo. Ni pa moglo biti ustrezno želji mnogih, da bi bil tudi ves Mariborski teden podaljšan do nedelje, temveč je bil v sredo zaključen.

Obisk Mariborskega tedna je bil letos izredno velik. Posebno v nedeljo je dobil Maribor radi številnih tujcev skoraj velikomestno lice, tako živahno vrvenje je bilo po vsem mestu. Vsi hoteli so bili prenapolnjeni, oddana pa tudi vsa prenočišča, s katerimi je razpolagala uprava Mariborskega tedna. Cenijo, da je doslej obiskalo Mariborski teden že nad 25.000 ljudi, uspeh, kakršnega niso pričakovali niti optimisti.

Vzhodni sejem v Bariju (Italija)

traja od 6. do 21. septembra t. l. in ima poseben pomen za jugoslovansko industrijo in gospodarstvo, ker omogoča prodajo blaga v vzhodnih deželah, kar so na tem sejmu zastopane vse pomembnejše tvrdke Levante in vsi kupci orientala. Naši razstavljalci in obiskovalci velesesja imajo najboljše priložnosti za sklenitev potrebnih trgov. in poslovnih zvez, kar je v današnjih razmerah posebno važno. Povpraševanje po jugoslovanskih proizvodih je veliko.

Ta mednarodni velesesja ima to prednost, da olajšuje in zelo pospešuje sklenitev kupčij, ker uprava velesesja aktivno posreduje med razstavljalci in potrošniki.

Ker bo letošnji obisk velesesja zelo velik, se mora zato računati tudi z veliko možnostjo kupčij.

Uprava velesesja daje razstavljalcem in obiskovalcem vse mogoče olajšave in jim daje velike ugodnosti na vseh železnih in parniških. Razen brezplačnega italijanskega vizuma uživajo poseben popust v hotelih, restoranih, gostilnah, gledališčih, bioskopih in drugih lokalnih, trgovinah, garažah, kopališčih itd.

Prijave, obvestila in brezplačne prospekte daje častni delegat vzhodnega velesesja v Bariju, Beograd, poštni predal 23.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 15. avgusta objavlja med drugim: Pravilnik o obveznem zavarovanju prevoznih podjetij — Občne pogoje za zavarovanje zakonske jamstvene dolžnosti podjetij za prevoz potnikov z motornimi vozili — Razglas o razpisu volitev občinskega odbora v občini Tabor — Popravek razgasa o obč. volitvah v Polskavi in Pragerskem — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Bolgarska vlada Georgijeva ostro nastopa proti vsem svojim nasprotnikom. Ta teden se začne v Plovdivu proces proti 150 komunistom, ki so hoteli proglasiti sovjetsko republiko. — V Sofiji je odkrila policija tajno tiskarno makledonstvujočih. Vsi krivci so bili aretirani. — Začasno je bil aretiran sin pok. Stambolijskega Arsen Stambolijski. Po zaslišanju je bil drugi dan izpuščen.

Za ruskega poslanika v Soliji bo baje imenovan grof Ignatijev, sin onega ruskega diplomata, ki si je pridobil največjih zaslug, da je bil sklenjen sanstefanski mir tako zelo v prilog Bolgarske. Vidi se, da znajo sovjeti briljantno izkoristiti nedanje zasluge carske Rusije.

Za bolgarskega poslanika v Parizu je bil imenovan Petko Stajnov, bivši prometni minister in vodja »Demokratskega zgovora«.

Albanski tiskovni urad kategorično demantira vesti o italijanskem ultimatu, če ne bi Albanija začela odplačevati dolgove Italiji, ali če ne bi sprejela italijanskih zahtev.

Habsburško vprašanje danes spleh ni aktualno, piše pariški »Tempse«. Tudi v skrajni sili so še druge rešitve za Avstrijo, kakor pa je restavracija Habsburžanov.

Do velikega viharja je prišlo v budimpeštanskem občinskem svetu, ker so soc. demokrati ostro nastopili proti vsaki sožalni izjavi zaradi Dollfussove smrti. Izjavili so, da je moral Dollfuss, ki je dal streljati ob februarjskih dogodkih na žene in otroke, pričakovati, da se tudi njemu kaj pripeti. Končno je bil predlog o sožalni izjavi z večino glasov sprejet.

Starhemberg se pogaja z Mussolinijem, da bi se avstrijska ustava spremenila po madjarskem vzorcu in da bi tudi Avstrija dobila svojega regenta. Prvi regent naj bi seveda bil Starhemberg. Vprašanje pa je, če se bo Miklas umaknil in še večje vprašanje, če bodo za to krščanski socialci.

Starhemberg se je v Italiji posebno zanimal tudi za organizacijo zloglasne tajne fašistične policije, ker hoče očitno na isti način organizirati tudi avstrijsko policijo.

Dr. Apold, gen. ravnatelj Alpinke, je bil obsojen od upravne oblasti na globo 340.000 šilingov v kritje stroškov, nastalih radi narodno-socialističnega upora, pa čeprav ni bila dr. Apoldu direktna udeležba na upor dokazana. V jamstvo globe je bil takoj zaplenjen del njegovega premoženja.

Vojaško sodišče na Dunaju je obsodilo na smrt na večalih štiri policijske stražnike, ki so se priključili narodnim socialistom pri napadu na kancelarjevo palačo. Smrtne obsodbe so bile izvršene še isti dan.

Dr. Rintelen bo popolnoma ozdravel. Ko ozdravi pride pred vojno sodišče zaradi veleizdaje.

Papen je odpotoval na Dunaj s svojim tajnikom v. Tschirskijem, o katerem se je govorilo, da je bil umorjen. Pred svojim odhodom je bil še v Berchtesgaden pri Hitlerju, ki mu je dal zadnje instrukcije.

Plebiscitno kampanjo za potrditev Hitlerja za državnega predsednika je otvoril Göbbels. Kampanja se bo zlasti vodila po radiu. Vsi pomembnejši Nemci bodo morali govoriti v radiu o neobhodni dolžnosti vseh Nemcev, da glasujejo za Hitlerja.

Göringu se je pripetila med Münchenom in Berchtesgadenom avtomobilska nesreča, ki je bila najbrže posledica atentata. Göring je le lažje ranjen.

Policija v Posaarju bo potrojena, ker sedanjih 1000 policistov ne more obvladati narodno-socialističnih organizacij.

Mussolini je odredil, da se morajo vsi ministri in državni podtajniki udeležiti letošnjih orožnih vaj, in sicer v činih, ki jih imajo v vojski.

Do krvavih izgrediv je prišlo na Irskem, ker so se kmetje uprli neki eksekutivni prodaji živine. Vojaštvo je moralo uporabiti orožje in je bilo več kmetov ubitih.

Na kongresu francoskih učiteljev v Nizzi je veliko število učiteljev čisto odkrito zagovarjalo komunistične nauke. Na koncu kongresa so zapeli učitelji komunistično internacionalo. Francoska vlada je o tem razpravljala na svoji zadnji seji.

Mobilizacija vojske namerava odrediti španska vlada, da prepreči grozeče notranje nemire.

Japonska vlada namerava naseliti v Mandžuriji en milijon Japoncev, ki bodo tudi oboroženi.

Denarstvo

Dvojna veljava v U. S. A.

Roosevelt je odredil, da mora biti v 90 dneh vse srebro izročeno državni blagajni. Država bo plačevala oddano srebro po 50-01 centa za unčo. Od oddaje je izvzeto: srebrni denar, tuj ko domač, srebrne rude in srebro, ki je last tujih vlad in emisij-skih bank in srebrni izdelki. Nacionalizacija srebra je bila po izjavi drž. tajnika Morgenthaua potrebna, ker je cena srebra stalno rasla, država pa ne more plačati več ko 50-01 cent za unčo. Drž. tajnik je bil pooblaščen, da stavi v promet srebrne certifikate, ki bodo zakonito plačilno sredstvo. Z novo srebrno veljavo naj se vzdrži sedanji nivo cen.

V prvem hipu je nacionalizacija srebra v Ameriki povzročila precejšnje razburjenje, ki pa se je sedaj popolnoma poleglo. Izkazalo se je namreč, da gre le za 200 milijonov unč. Ker plačuje država unčo po 50 centov, gre torej v celoti le za 100 milijonov dolarjev, ki pri sedanjem obto-ku plačilnih sredstev v višini pet in četr milijard pač ne pridejo v pošev. Na vseh delniških trgih je nastalo zato zopet popolno pomirjenje.

Tudi v Angliji ni povzročila ameriška nacionalizacija srebra nobenega razburjenja. Ameriški nakupi srebra se gibljejo v ozkih mejah. Kakor hitro naraste srebro zaradi teh nakupov v ceni, nastopijo Amerikanci takoj kot prodajalci. V Londonu so prepričani, da Amerikanci te taktike ne bodo spremenili.

Ze v petek je bil trg s srebrom v Londonu čisto umirjen. Indija kupuje srebro, Kitajska ga pa prodaja, da je tudi glede zunanjih naročil nastalo ravnovesje.

Prva razstava Zveze jugoslovanskih hranilnic na jesenskem velesejmu

Zivimo v času, ki je prinesel mnogo izprememb v gospodarskem življenju in s tem tudi v življenju ne le posameznikov, temveč tudi državnih in samoupravnih edinic. Zanimanje za gospodarske probleme se je razširilo iz ozkega kroga strokovnjakov med ves narod, ki je sedaj opazil, kako tesno je vse zvezano med seboj v gospodarstvu, kako smo vedno bolj odvisni drug od drugega. Morda je tudi res, da je tudi prej ta medsebojna povezanost obstojala, vendar se ljudje niso tako zanimali, dokler ni bilo večjih izprememb.

Pokazalo pa se je tudi v zadnjem času, kako malo je poučen naš narod o gospodarskih problemih. Zato se je Zveza jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani odločila, da s svojo razstavo pokaže zlasti ozko povezanost kreditnega sistema in ostalih panog gospodarstva. Upamo torej, da bo tudi ta razstava dvignila ugled velesejma, ki redno prireja razne splošne važne in zanimive razstave.

Višji bančni svet v Rumuniji je v sporazumu z rum. Narodno banko izdelal načrt reorganizacije rumunskega bančništva, po katerem bi se število bank znižalo od 1100 na 100. Načrt se je že začel izvajati.

Obtok kovanega denarja se je v Avstriji povečal za 9 milijonov šilingov.

Cena kilograma čistega srebra je v Avstriji narasla od 92-2 na 95-30 pri prodaji in od 77 na 80 šilingov pri nakupu. To je posledica nacionalizacije srebra v USA.

Avstrijsko finančno ministrstvo demantira vest nekih madjarskih listov, da dobi Avstrija novo zunanje posojilo. Gre le za konverzijo posojila Društva narodov in to vest so madjarski listi najbrže napačno razumeli.

Po izkazu češkoslovaške Narodne banke z dne 8. avgusta se je zlata podloga povečala za 0-2 na 2-663-1, devizna za 0-9 na 27-3 milijonov Kč, dočim je gotovina padla za 7-9 na 235-9. Obtok bankovcev je narasel za 78-4 na 5-299-2 milijonov Kč. Križje se padlo od 43-3 na 42-5%.

Češkoslovaški finančni minister je odredil, da se v klirinškem prometu z Jugoslavijo obračunava po tečaju 100 Din = 71-332 Kč, oz. 100 Kč = 140-188 Din in ne več po tečaju 100 Din = 59-444 Kč, oziroma 100 Kč = 168-226 Din.

Pomembne prireditve letošnjega jesenskega velesejma

Festival slovanskih plesov

Tujsko prometni svet mestne občine ljub-ske in ljubljanski velesejem pripravljata veliko prireditev »Slovanski ples«, ki bo v zvezi z Glasbeno razstavo v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 1. do 10. septembra. Na tej prireditvi sodelujejo vsi slovanski narodi razen Lužiskih Srbov. Spored je ta:

Jugoslovani:

1. Belokranjsko kolo.
2. Raj pod lipo pri Ziljanah (Koroška Avstrija).
3. Istrsko kolo (Društvo »Istra«, Zagreb).
4. Kajkavsko kolo iz Lupoglava, (Drmež).
5. Slavonsko kolo iz Andrijevec.
6. Kolo z otoka Krka (Stari horvacki tanec iz Dobrinja).
7. Narodno kolo iz Korčule (Moreška in Kumpačija).
8. Šumadijsko kolo iz Požarevca.
9. Slovaško kolo iz Novega Sada.
10. Bunjevačko kolo iz Subotice.
11. Banatsko kolo iz Pančeva.
12. Kolo iz škopske Črne gore.
13. Črnogorsko kolo.
14. Baranjsko kolo iz Belega Manastira.
15. Hercegovačko kolo iz Trebinja.

Čehoslovaki:

16. Krojovy odbor narodno-hospodarske spločnosti v Plznu.
17. II. Sokolska župa v Brnu 3 skupine po 8 oseb.
18. Slovaška skupina iz Bratislave.
- Poljaki:
19. Poljska skupina iz Zakopan.
- Bolgari:
20. Bolgarsko kolo iz Solije.
- Rusi:
21. Ruski emigranti.

Prireditve bodo na sokolskem telovadišču v Tivoliju.

Glasbena razstava

Ze leta 1932, ob šestdesetletnici Glasbene Matice smo imeli v Ljubljani »Glasbeno razstavo«, ki je zbudila ogromno zanimanje. V javnosti še ni bilo nikdar združenih toliko dokazil naše glasbene kulture, kakor na tej razstavi. Letošnja glasbena razstava pa bo še večja in popolnejša, zlasti je izpopolnjen material, ki prikazuje našo glasbeno kulturo v Ameriki in na Ogrskem.

Glasbena Matica in kulturni delavci na glasbenem polju so razstavo pregledno organizirali tako-le:

1. Narodna pesem:
 - a) viri, b) prireditve, c) ponarodela glasbila. Narodna pesem zarisana v zemljevide slov. ozemlja.
2. Umetna glasba:
 - a) najstarejši slovenski skladatelji, stare korne knjige, molitveniki, rokopisi, fotografije redkih slovenskih pesmaric, rokopisi in tiskane skladbe,
 - b) skladatelji pred l. 1840,
 - c) skladatelji dobe Čitalnice,
 - d) skladatelji pred l. 1872,
 - e) skladatelji po l. 1872 do danes.
3. 150 risanih portretov skladateljev (prof. Š. Santel).
4. 20 stenskih preglednih tabel s slovensko glasbeno zgodovino dr. Mantuanija.
5. statistika glasbenih šol v Dravski banovini.
6. slike slovenskih upodablajočih umetnikov z glasbenimi motivi.
7. kipi slovenskih skladateljev in posmrtnih maske.
8. fotografije starih in novih orgel.
9. fotografije hiš in cerkva v Ljubljani, kjer so se prirejali koncerti.
10. zastave pevskih in glasbenih društev.
11. zanimiva odlikovanja umrlih glasbenikov.
12. orglje, klavirji, harmoniji, harmonike.
13. goslarški izdelki naših mojstrov in šol.
14. izdelovanje tamburic.

15. slovenske plošče.
16. mladinska zborovska literatura.
17. gledališka glasba s sceničnimi osnutki.
18. tiskanje not.
19. notna pisava raznih stoletij.

Letošnja umetnostna razstava

na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 1. do 10. septembra bo prirejena pod geslom »Slovenska pokrajina«. Razstava bo zelo pestra in bo nudila vsakemu obiskovalcu svoje, saj bodo zastopani skoraj vsi pomembni slovenski likovni umetniki ter vse smeri in panoge.

Kakor vsako leto je tudi letos razpisano ljudsko glasovanje za najlepšo sliko. Umetniki-avtorji najboljših slik prejmejo nagrado. Razstavo aranžira akad. slikar prof. Olaf Globočnik.

Higienska razstava »Mati in detek«

Spoznaj svoje telo! Spoznavaj vzroke bolezni! Spoznavaj način pravičnega življenja! Ti trije izreki so vodili Higijski zavod pri organizaciji te razstave, ki bo v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani v dneh od 1. do 10. septembra. Zdravje naroda ni v rokah poedince, ampak nas vseh. Najbolje pa moramo čuvati nad zdravjem naših najdražjih, to je matere in deteta.

Razstava bo imela 21 oddelkov, ki bodo nazorno pokazali, kako treba negovati matere in deteta in skrbeti za njih zdravje. Od dojenčka preko otroških bolezni do šolske higijene nas vodi razstava. Tudi o postanku človeštva, o spolnih boleznih itd. bo mnogo prikazanega.

Ze v 24 urah

barva, plesira in kemično snai obleke. klobuke itd. škrohi in svetlolika srajce, ovratnike in manjete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Sebeburgova ul. 8.

Telefon št. 22-72.

Novo posredovanje ministra Ulmanskega zaradi trboveljskih rudarjev

Sporazum, ki je bil dosežen med TPD in zastopniki rudarjev, ni bil rudarjem po volji in zato so pričeli zopet stavkati. Zasedli so jamske prostore ter niso hoteli zapustiti jam. Minister za gozdove dr. Ulmanski, ki je že prvič tako uspešno posredoval med rudarji in TPD, je sedaj znova posredoval in dosegl, da je TPD sprejela še naslednjo obvezo: TPD se obvezuje, da tekom prihodnjih 9 mesecev ne spremeni v prejšnjem sporazumu sprejetih delovnih pogojev in da ne bo odpustila nobenega sedaj zaposlenega delavca, razen v primeru disciplinskega ali kazenskega prestopka. Družba bo nadalje storila vse, da tudi z manj ugodnimi dobavami omogoči delavstvu boljše zaposlitev ter tudi boljše služne možnosti, kakor dosedaj, oziroma kakor v isti dobi lanskega leta.

Rudarsko glavarstvo je obenem izdalo poziv na delavstvo, da se vrne na delo. Delavstvo se pa pozivu ni odzvalo in stavka v trboveljskih revirjih je trajala še nadalje.

Ponovno pa je interveniral tudi še minister dr. Ulmanski in njegova intervencija je bistveno pripomogla, da je TPD popustila.

V nedeljo zjutraj se je začelo v revirjih zopet redno delo in je s tem stavka končana.

Kdor ne podpira svojega glasila, zaničuje samega sebe in škodi skupnim interesom trgovstva.

Zunanja trgovina

Za izvoz našega lesa na Madjarsko

Samo iz Dravske doline se je v prejšnjih letih izvozilo na Madjarsko približno 6000 vagonov lesa na leto. Iz mnogih razlogov pa je v zadnjih letih izvoz lesa na Madjarsko znatno padel, da znaša komaj še desetino prejšnjega. Slovenski lesni izvozniki so zato že opetovano zahtevali, da se zopet omogoči izvoz lesa na Madjarsko, toda do izboljšanja le še ni prišlo. Zato je pozdraviti vsako iniciativo, ki skuša to važno vprašanje spraviti v mrtev točko. S tega stališča presojava tudi zborovanje, ki je bilo na iniciativo predsednika Jugoslovansko-madjarske izvozne družbe, ravnatelja Heinricha v nedeljo v Mariboru. Zborovanje pa je bilo tudi potrebno, ker je pričakovati skorajšnje obnove trgovinskih pogajanj med Madjarsko in Jugoslavijo. Da bodo lesni interesi za ta primer pripravljeni in dovolj močni, da bodo njih interesi tudi uvaževani, je bil tudi namen mariborskega sestanka. Koncem sestanka je bil izvoljen peteročlanski odbor, ki naj določi minimalne cene za izvozni les in ki naj skrbi, da bo čim prej madjarski lesni trg odprt tudi za naš les. V odbor so bili izvoljeni: ravnatelj Heinrich iz Zagreba ter naši lesni izvozniki gg.: Lahovnik iz Prevalj, Glaser iz Ruš, Hrastnik iz Konjice ter Mravljak iz Vučnice. Upamo, da bo ta odbor poskrbel, da pri zopetnem izvozu lesa na Madjarsko ne bo Dravska banovina prezrta kot glavni lesni izvoznik, kar je bila dosedaj vsa leta.

Pogajanja za izvoz lesa v Italijo se obnove

V oktobru se sestane v Trstu naša delegacija z italijansko trgovinsko delegacijo radi ureditve našega lesnega izvoza v Italijo. Pogajanja se bodo nadaljevala na podlagi določen tržaškega protokola. Je zato nekaj več upanja, da pride do sporazuma.

Avstrija je izvozila lani v Jugoslavijo okoli 300 vagonov železne pločevine, v letošnjem prvem polletju pa je izvozila le še 30 vagonov. Izvoz pločevine je nazadovol, ker že Jugoslavija sama dovolj izde-luje železne pločevine.

Avstrija pripravlja posebno uvezno takso na živilo. Iz domosa je takse namerava ustanoviti fond za zvišanje cen domači živil.

Uvoz ovsa je v Avstriji po 20. avgustu prepovedan, ker je žetev domačega ovsa zadostna.

V Brajlo je dospelo 1500 ton ruskega lesa, ki ga bodo na vlačilcih odpravili v Budapešto.

Podpisan je protokol o blagovnem prometu med Rusijo in Nemčijo. Nemčija bo v večji meri izvažala v Rusijo industrijske izdelke, zato pa tudi uvažala iz Rusije več kmetijskih proizvodov.

Carine na emajlirano posodo je povišala egiptska vlada za 100 odstotkov. Povišanje se utemeljuje z ustanovitvijo nekaterih manjših tvornic za emajlirano posodo v Egiptu. Radi poviška carine se bo cenejša emajlirana posoda v Egiptu podražila za 40 odstotkov.

Največja irska pivovarna, ki zaposluje 20.000 delavcev in je menda tudi največja pivovarna na svetu, se preseli iz Irske v London, ker ne more več zdržati posledic gospodarske vojne, ki je nastala med Anglijo in Irsko zaradi nepopustljive De Valerije politike.

Stavbišča v Zagrebu nimajo kupcev

Lastniki velikih stavbišč na zagrebški periferiji so zaprosili mestno občino, da jim odobri njih nameravane parcelacije. Občina se prav nič ne trudi, da bi hitro rešila njih prošnje, ker namerava nekatere parcele rezervirati za parke in občinske potrebe, na drugi strani pa je konjunktura za prodajo stavbnih parcel v Zagrebu tako slaba, da ne morejo prodati svojih parcel niti posestniki stavbišč, katerih parcelacija je že izvedena.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pije odrasli kot otroci z užitek.

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cifi pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošlje tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki.

672 — Auckland (Nova Zelandija), hrastove dogle za kis v velikosti 5, 10, 18, 36 in 56 galon;

673 — Varese (Italija), les za furnirje.

Deželni pridelki in zdravilne rastline.

674 — Pariz, posušeni pečliji od češenj in višenj;

675 — Hamburg, bel fižol;

676 — Dunaj, ječmen in suh grah za izvoz v Indijo;

677 — Dunaj, zastopnik za koruzo in otrobe;

678 — Curih, češenj;

679 — Hamburg, zastopnik za zdravilne rastline;

680 — Trenčín (CSR), brinje;

681 — Rotterdam, stročne povrtnine, oljate pogače in rezanci iz repe;

682 — Hamburg, krma in podobni proizvodi;

683 — Opava (CSR), paprika;

684 — Dresden, zastopnik za stročno povrtnino in povrtninske konzerve;

685 — Oslo, zastopnik za hmelj;

686 — Algier, zastopnik za droben bel fižol in grah.

Davčna osnova od vrednosti najemnin fabričnih in industrijskih stavb

Minimalna pridobitina se odmerja na podlagi donosa najemnin. Ker pa so tvorniška podjetja oproščena od zgradarine, so nastale nejasnosti, kako naj se odmeri pridobitina na podlagi najemnine za industrijska podjetja. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal sedaj to pojasnilo:

Vrednost najemnine se mora v takšnih primerih določiti potem parifikacije. V primeru, da ni podobne stavbe, ki bi se mogla uporabiti kot parifikacijski (primerjalni) objekt za vrednost letne najemnine, mora to določiti davčni odbor, in sicer samo od vrednosti zgradbe, ne pa tudi od industrijskih in tvorniških konstrukcij. Na podlagi te ocene ter najemnine za stanovanje lastnika te tvornice ali industrijskega podjetja treba določiti minimalno davčno osnovo za pridobitino.

Doplačila k voznim kartam v korist Rdečega križa

V času od 16. do 22. septembra se bo pobiralo od vsake železniške karte doplačilo v višini 50 par za vsakeh pričetih 100 dinarjev vozne cene. Pri returnnih kartah se to doplačilo podvoji. To doplačilo se bo pobiralo brez posebnih potrdil in brez vpisa v vozne izkaznice. Le plakati Rdečega križa bodo opozarjali na to doplačilo.

Prirastkarina za Ljubljano

Mestno načelstvo v Ljubljani objavlja, da znaša mnogokratnik za izračun prirastkarine v okolišju mestne občine za mesec aprila maj in junij za vrednosti in zneske, izražene v dinarski veljavi, 7.

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trafikanta Franca Zemljčiča in njegove žene Marije Zemljčič v Slovenjgradu. Poravnalni sodnik dr. Šmid, poravnalni upravnik odvetnik dr. Bratkovič. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Slovenjgradu dne 20. septembra ob 11. Rok za oglasitev do 15. septembra.

Proizvodi sadjarstva in vinarstva.

687 — Hamburg, grozdje, suhe češplje in razno sadje;

688 — Linz, zastopnik za sveže in suhe češplje;

689 — Berlin, jabolka, češplje, grozdje in orehi;

690 — Stuttgart, jabolka za izdelovanje sadjevca in drugo sadje za izdelovanje sadjevca;

691 — Hamburg, zastopnik za suhe češplje in orehe;

692 — Algier, jabolka budimke;

693 — Dresden, vino, suho sadje in konzerve.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

694 — Bergamo, nasoljena slanina, svinje, perutnina, jajca;

695 — Berlin, konjska žima;

696 — Milan, živa in zaklana živina;

697 — Krakov, kosti, rogovi in kopita;

698 — Manastur (Rumunija) zastopnik za suhe in sladkovodne ribe;

699 — Liberci, sirova volna;

700 — Dresden, mesne konzerve in ribe.

701 — Bratislava, sirova volna.

Rudarstvo in kovinski proizvodi:

702 — Milan, svinčena, cinkova, kromova in manganova ruda ter železni pirit;

703 — London, firma želi prevzeti eksploatacijo srebrnih rudnikov;

704 — Malta, zastopnik za razno orodje in druge kovinske proizvode.

Industrijski izdelki:

705 — Dunaj, cevi od konoplje za vodo (izvoz v Indijo);

706 — Istanbul, tuljci za ženske klobuke, papir in lepenko vseh vrst, vreče in platno iz jutovca;

707 — Tel-Aviv, aparati za proizvodnjo mraza v hišnih hladilnikih;

708 — Malta, zastopnik za preproge, tkanine, konfekcijo, obutev in kožne izdelke;

Razno:

709 — Praga, odpadki pri proizvodnji koruznega škroba;

710 — Barcelona, zastopnik za jugoslov. izvozne proizvode;

711 — Praga, predmeti iz alabastra.

Roosevelt ne odneha

Roosevelt je v svojem zadnjem govoru v Green Bay, prvem govoru od začetka julija, s poudarkom naglasil, da vztraja na svoji dosednji gospodarski politiki, na »New Dealu«. V svojem govoru je ostro napadel one, ki se hočejo vrniti k staremu sistemu neomejenega izkoriščanja. Podjetnikom, ki zahtevajo odpravo državnega nadzorstva nad gospodarstvom, treba povedati, da bi pomenil njih sistem obnovu onih divjih borznih spekulacij in manipulacij, ki so svoje dni rodile tako usodne panike. Pa tudi možnost tajnih železniških popustov in proizvodnje slabih živil bi bila zopet dana. Takšnih časov pa narod ne mara več. Za časa njegove vlade je bil uresničen vsaj del narodovih zahtev. Vlada bo nadaljevala svojo pot in skušala biti vsem pravična. Poštenemu trgovcu se ne bo zgodila nobena krivica. »Naš cilj je, da s sodelovanjem vseh dvignemo blagostanje vseh.«

»Samouprava«

glasilo Županske zveze objavlja v svoji dvojni številki z dne 15. avgusta: Nekaj navodil za rešitev imovinskih sporov v komasiranih občinah — Dr. V. K.: Uredbo o občinskih uslužbencih — Ing. Rueh: O elektrifikaciji Dolenske — Iz Županske zveze — Vprašanja in odgovori — Razsodbe upravnega sodišča.

Dobava-prodaja

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 21. avgusta ponudbe o dobavi 146 m gasilskih konopnenih cevi, 10 betonskih kadi, 50 gasilnih pločevinastih veder, 1400 kg raznih barv, 50 kg bele pisalne krede, 100 kg sikativa, 100 kg lanenega olja, 100 kg terpentinovga olja, 200 kg mizarskega kleja in 500 kg steklarskega kleja.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 18. septembra ponudbe o dobavi 500 kg smole, 50 m² vezanega lesa, 3020 kg železne pločevine in 1 kompletne agregata za avtogeno rezanje železa.

Dne 29. avgusta bo pri ekonomskem oddelku generalne direkcije drž. železnice v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 47.000 kg raznih barv, 13.000 kg svinčene minija, 68.950 železnega minija in 200 kilogramov mizarske krede.

(Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnice v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba 194, vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Dne 18. avgusta se sklene pri Dravski divizijski oblasti v Ljubljani pogodba za dobavo 10.000 kg olja.

RAZNO

Rumunski prestolonaslednik Mihajlo je obiskal letno taborišče fašističnih avangardistov, ki so pred njim defilirali. Prestolonaslednik je prebil ves dan do večera med temi fašističnimi omladinici.

Naš generalni konzulat v Bratislavi je zopet obnovljen. Posle generalnega konzula je prevzel Franjo Cvetiša, doslej pri poslanstvu v Budapešti.

Za novega podravatelja »Prizada« je bil imenovan prokurist družbe A. M. Schreiber.

Rudarska direkcija v Sarajevu bi se morala preseliti v Beograd. Mestno načelstvo v Sarajevu in gospodarske organizacije so se zavzele, da se ta premostitev prepreči.

Numizmatična razstava bo otvorena dne 20. t. m. v prostorih zagrebske Jugoslovanske akademije.

Ljudsko šolo je zgradil v svojem rojstnem kraju v Lukovici beograjski rentier Cokić. Šola ima dve moderno opremljeni učilnici z vsemi potrebnimi pripomočki. Cokić je zgradil šolo na svoje stroške, samo zemljišče je dala občina.

Angleška vojska bo popolnoma modernizirana. Vsak angleški pehotni polk bo štel v bodoče tri lahke in en težki bataljon, ki bo oborožen z motoriziranimi težkimi strojnimi in lahki topovi. Vsaka brigada bo imela tanke z Diesolovimi motorji, ki se bodo lahko uporabljali tudi kot pogonski stroji pri delih na terenu. Tudi mornarica in letalstvo bosta najmoderneje opremljena.

Krvava bilanca avstr. nar. socialistične vstaje izkazuje na vladni strani 265 smrtnih izgub in sicer je bilo ubitih: 12 policistov, 48 orožnikov, 107 hajmverovcev in 88 oficirjev ter vojakov. Izgube narodnih socialistov so bile trikrat tako velike.

Generalna stavka je bila proglašena v vseh ameriških tvornicah aluminija, ker ni prišlo med tvorničarji in delavci do soglasja radi plač.

Silen orkan je divjal nad Beogradom. Stvarna škoda znaša več milijonov. Orkan je tudi zahteval 7 smrtnih žrtev, nekaj ljudi pa še pogrešajo.

Prava nedelja nesreč je bilo zadnja nedelja. V Avignonu železniška nesreča: 5 mrtvih, nad 10 ranjenih. — V Hallu zopet železniška nesreča: 2 mrtva, 160 ranjenih. — Atentat na brzovlak v Mukden: 16 mrtvih, 50 ranjenih. — V Varu v Rumuniji se je zaletel avtomobil z vojakom v zid: 8 smrtno ranjenih, 17 lažje ranjenih. — Blizu Celovca se je ubil najmlajši sin bivšega španskega kralja. — Poleg tega še cela vrsta ubojev, umorov in manjših nesreč.

Voda je postala zaradi suše dražja od bencina v USA. Za galono vode se plača 30 centov, dočim velja galona bencina le 17 centov.

Mehiški razbojnik so napadli vas Vista Hervosa v mehiški državi Oaxaca, požgali 60 hiš, nato pa poklali 43 moških, žensk in otrok. Ko so prišle vladne čete, so našle le še pogorišče.

Iržna poročila

Zagrebski živilski trg

Blaga na trgu je vedno več, zlasti je velika ponudba v sadju: Cene so te: breskve od 4 do 10, grozdje od 2 do 12, jabolka od 1 do 3, hruške od 1 do 4, melone 070 do 110, češplje 075 do 250, fige 3 do 4, sladkorne melone 1 do 6 Din za kg. Paprika se prodaja po 10 par kos. — Mleka in mlečnih izdelkov je na trgu mnogo več, kakor pa znaša potreba. Cene so zato popustile. — Jaje je na trgu zelo mnogo, njih cena je nizka. Za tri jajca se plača le en dinar. — Zelo mnogo je na trgu tudi zelenjave, ki ima zelo nizko ceno. — Mladih prašičkov je zelo mnogo, povpraševanje pa je manj živahno. Cena ovac je padla za 2 Din pri kg.

Mariborski svinjski sejem

Na svinjski sejem dne 10. avgusta 1934 je bilo pripeljanih 307 svinj in 2 kozi; cene so bile te: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 80—100, 7—9 tednov 120—150, 3—4 mesece 250—300, 5—7 mesecev 320—360, 8—10 mesecev 400—540, 1 leto 580—620; 1 kg žive teže 5—6, 1 kg mrtve teže 850—950.

Italijanski trg

Kakor poroča zadnja štev. »Glasnika«, je stanje na italijani. trgu s pšenico neizpremenjeno. Ponudba pšenice je še vedno velika, kljub temu pa so se mogle cene ne samo vzdržati na dosednji višini, temveč so se celo nekoliko okrepile. Dvignila se je cena zdrobu iz trde pšenice za eno liro pri stotu, dočim je za prav toliko popustila cena za zdrob iz mehke pšenice. Otrobi so se podražili za eno liro in veljajo sedaj po 46 do 47 lir za stot, kar pomeni zelo dobro ceno. Trg s tujo pšenico je neizpremenjeno čvrst.

Koruzni trg se je po velikem padcu cen v prejšnjem tednu nekoliko popravil. Najbrže so stare zaloge izčrpane in zato je ponudba padla. Zato so se mogle cene vzdržati. Za tujo koruzo ni zanimanja.

Tendenca za krmo je zelo čvrsta. Dočim so ostale notacije za domači oves neizpremenjene, je narasla cena za la Plata oves od 28 na 32 lir, franco pristanišče. Še večje povpraševanje je bilo po ječmenu, ki se je dvignil v ceni za celih pet lir, od 58 do 63 lir.

Na jajnem trgu so cene v dvigu, zlasti v severni Italiji. Povprečna severno-italijanska cena je porasla od 234 na 269 lir za 1000 jajc, cena na južno-italijanskem trgu pa je ostala neizpremenjena. Cene se približujejo lanskim, ki pa jih še niso dosegle. Ker so se cene dvignile v Milanu in nekaterih drugih italijanskih mestih, se more sklepati, da se bodo cene za jajca v Italiji še dvignile.

Težke skrbi italijanskih živinorejcev

Cena klavne živine v Italiji silno pada. Tako so od leta 1929. padle cene na rimskem trgu za klavno srednjo živino od 400 na 200 lir za stot, cene za teleta so padle od 582 na 323 lir za stot žive teže, za svinje od 700 na 380 lir. Cene v podrobnih razprodaji pa so padle v mnogo manjši meri.

Revno ljudstvo nima tako od pocenitve živine na debelo nobene prave koristi.

Dunajski živilski trg

Na goveji trgu z dne 13. t. m. je bilo postavljenih 1.700 glav goveje živine. Iz Jugoslavije je bilo 98 volov, 9 bikov in 1 krava. — Cene so bile te: fabrični voli od 115 do 136, voli I. vrste po 105 do 115, II. vrste po 095 do 106, III. vrste po 085 do 095, bik po 075 do 098, dobre krave po 072 do 1— mršava živina po 050 do 070 šilinga za kg žive teže. — Tendence: Ob živahnem prometu so se podražili prvovrstni volji za 7 grošev, ostale vrste volov in krave pa za 5 grošev. Tudi cene za vso drugo živino so bile čvrste.

Svinjski trg. Na trg je bilo postavljenih 12.365 prešičev in sicer 3997 špeharjev in 8.368 pršutarjev. Iz Jugoslavije je bilo 1114 špeharjev. — Cene so bile te: mangalica I. vrste po 127 do 130, II. vrste po 124 do 126, jugoslovanski križani I. vrste po 128 do 136, srednji po 124 do 127, slabše vrste po 120 do 123, stari po 115 do 120, pršutarji lahki po 140 do 162, težki po 126 do 140, križani po 132 do 145 šilinga za kg žive teže. — Tendence: V začetku živahnega, potem manj živahnega prometa so se podražili špeharji za 8, pršutarji za 10 grošev. (Poročilo tvrdke Predovič in drug, Dunaj III. — St. Marx).

Program ljubljanske radio-postaje

Petek, dne 17. avgusta: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 19.00: Postanek in razvoj toplotnih neviht (M. Čadež) — 19.30: Onstran Gorjancev (Vladimir Regally) — 20.00: Plošče — 20.15: Prenos iz Zagreba — 21.45: Plošče — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Sobota, dne 18. avgusta: 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 19.00: Primorska ura (g. Venturini) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Radijski orkester: operna glasba, vmes poje g. Dermota arije iz slovanskih oper — 21.30: Plošče — 22.00: Čas, poročila, mandolinistični kvartet.